

SAMHÄLLSBYGGNADSENHETEN
Plan
Magnus J Johansson
Telefon 021 - 19 50 35
magnus.j.johansson@lansstyrelsen.se

STADSHUSET
Stadsbyggnadskontoret
721 87 Västerås

Översiktsplan för Badelundaåsen och ridanläggning (ÖP 62) Västerås kommun.

Översiktsplanens syfte är dels att behandla bevarande- och utvecklingsfrågor för Badelundaåsen och Anundshögsområdet, dels att analysera förutsättningarna för ny lokalisering av Hamre ridcenter.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanens inriktning på bevarande och tillgängliggörande av Badelunda och Anundshögsområdet är mycket positiv. Översiktsplanen har en tydlig ambition att utveckla området med utgångspunkt i kulturmiljö, friluftsliv och turism. Underlaget som tagits fram är omfattande och ambitiöst.

Länsstyrelsen anser dock att det innebär påtaglig skada på riksintresset att anlägga en ridanläggning enligt alternativ Mitt. Läget är olämpligt på grund av områdets höga kulturmiljövärden och översiktsplanen tar inte tillräcklig hänsyn till riksintresset för kulturmiljö, Badelunda [25].

Kulturmiljö

Riksintresse för kulturmiljövården

Översiktsplanen berör i sin helhet den centrala delen av ett riksintresseområde för kulturmiljövården enligt Miljöbalkens 3 kap, Badelunda [25]. Riksintresset fortsätter utanför planområdet längs åsens sträckning förbi Badelunda kyrka i norr och mot Furby och Myrby i nordöst.

Riksintresset motiveras av fornlämningsmiljön som visar platsens betydelse i ett större rumsligt system. Anundshögsområdet var ett av Mälardalens viktigaste maktcentra och utgör Sveriges kanske mest monumentala miljö från yngre järnålder (500-1050 e Kr). Här möttes färdvägen på Badelundaåsen och eriksgatan. Åsen och det öppna odlingslandskapet är det primära uttrycket för riksintresset. Fornlämningsmiljön och det nästan helt orörda landskapet gör området unikt i såväl nationellt som internationellt perspektiv.

Planens inriktning på bevarande av områdets värden är mycket positiv ur kulturmiljösynpunkt. Bland annat ska värdefulla miljöer göras mer tillgängliga, landskapet hållas öppet och förutsättningarna för jordbruket fortsatt vara goda. Äldre markskador vid åsen orsakade av grustag och tippar ska åtgärdas.

Avseende ny bebyggelse avser kommunen att vara mycket restriktiv och ställa höga krav. Bebyggelsen ska behålla sin spridda karaktär. Länsstyrelsen efterfrågar dock riktlinjer för hur lokalisering och utformning ska anpassas till rådande byggnadstradition.

Särskilt angeläget är förslaget om att skapa ett system med ridstigar. Det är önskvärt att de i första hand anläggs utanför riksintresset. Vid Badelundaåsen finns redan ett antal stall med tillsammans ca 200 hästar. Marksitage och skador på fornlämningar på grund av ridning är ett problem redan idag.

Ridanläggning

Riksintressen ska enligt Miljöbalken så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur - och kulturmiljön. Planerna på en storskalig ridanläggning i det öppna jordbrukslandskapet vid Badelundaåsen är inte förenlig med riksintresset.

Länsstyrelsen anförde i samrådsyttrandet att en fördjupad lokaliseringsutredning som tar hänsyn till områdets kulturmiljövärden bör genomföras och att ridanläggningen bör placeras utanför riksintresset. I en delutredning till översiktsplanen utreds, och avfärdas, Malma som alternativ placering av ridanläggningen.

För det aktuella förslaget, alternativ Mitt vid Badelundaåsen, har kommunen låtit utföra en kulturmiljöutredning. Riksintressets värden beskrivs på ett bra sätt och riktlinjer har tagits fram för att minimera negativ påverkan på kulturmiljön.

Enligt kulturmiljöutredningen och översiktsplanen ligger platsen för ridanläggningen i riksintressets utkant i förhållande till kulturmiljöns kärnvärden och därför finns större möjligheter att undvika påtaglig skada om riktlinjerna följs. Trots det fortsätter texten:

”Däremot är det sannolikt omöjligt att undvika att kulturmiljöns kärnvärden påverkas negativt på grund av storskaligheten i anläggningen, såväl ytmässigt som när det gäller byggnadsvolymer.”

Länsstyrelsen delar uppfattningen att ridanläggningens storskalighet och inverkan på landskapsbilden påverkar kulturmiljöns kärnvärden negativt. Idag utgör vägarna en naturlig gräns mellan det agrara landskapet och den moderna bebyggelsen. Ridanläggningen skulle bli ett påtagligt inslag som stör landskapsbild och siktlinjer. Därför bedömer Länsstyrelsen att planförslaget innebär påtaglig skada på riksintresset.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit
landshövding Ingemar Skogö beslutande,
planhandläggare Magnus J Johansson föredragande och
NB antikvarie Ulla Bergquist

Ingemar Skogö

Magnus J Johansson